

# AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI,  
ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH

(Official Organ of four Slovene Organizations)

Najstarejši  
in najbolj  
priljubljen  
slovenski  
list v  
Združenih  
Državah  
Ameriških.

STEV. (No.) 40

CHICAGO, ILL., SREDA, 28. FEBRUARJA — WEDNESDAY, FEBRUARY 28, 1934

LETNIK (VOL.) XLIII

# Avstrijske čete na meji - Vprašanje carine v ospredju

AUSTRIJSKA ARMADA NA MEJI PRIPRAVLJENA, DA ODBIJE NAPAD NAZIJEV, S KATERIM SO JI ZAGROZILI. — MONARHISTI PRIHAJajo DO MOČI. — VLADA ODREJA POPRAVILA NA RAZVALINAH.

Dunaj, Avstrija. — Po domačih bojih, ki so divjali v tukajnjem mestu pred dvema tednoma, se Avstrija pripravlja za nove boje, s katerimi se ji je zagrozovalo. V sredo, 28. februarja, opoldne poteče rok, ki ga je stavljal Dollfussu vodja avstrijskih nazijev, Habicht. Pred desetimi dnevi je Habicht po radio iz Münchena javil Dollfussu, da bo armada nazijev vkorakpla v Avstrijo, ako se do 28. februarja Dollfuss z njimi zadovoljivo ne sporazume.

Po prejeti grožnji se je Avstrija pričela pripravljati. Večino svoje armade, katera šteje zdaj polno število mož, 30.000, kakor ji ga dovoljujejo mirovne pogodbe, je odposlala na mejo, kjer je z njo zasedla strategične točke; pripravljena je na ta način, da odbije napad, ako ga naziji v resnicu izvrše, kar so zagrozili. Govorce vedo povedati, da voda vlaada z naziji pogajanja, vendar vladni krog te govorice odločno zanikajo. Nasprotno pa je znano, da je kancler Dollfuss pripravljen, da se pogaja z naziji, in je podkancler Fey preteklo nedeljo do javno izrazil; za predpogoj teh pogajanj pa voda stavi, da se morajo naziji že v naprej obvezati, da bodo spoštovali samostojnost Avstrije.

Med tem pa v Avstriji zbuja pozornost še neko drugo gibanje. Do moči namreč zopet prihajajo monarhisti, tisti, ki delujejo na to, da se obnovi cesarstvo in se Habsburžan ponovno postavi na prestol. Tudi Dollfuss baje ni nasproten temu gibanju. Izrazil se je sicer, da vprašanje upostavitev monarhije še ni pereče, vendar pa je eden njegovih prvih pomembnikov, dr. O. Kempton, prisostvoval zborovanju monarhistov, katero se je vršilo v ponedeljek zvečer.

Po odredbi vlade se izvršuje popravila škode, ki je bila povzročena v zadnjih bitkah s socialisti. Popravljati so se začele tudi razbite stanovanjske delavske hiše. Eno od teh, ki je med največjimi, so prekrstili od njenega dosedanjega imena Engelshof na Dollfusshof.

NATAKARJI PROTESTIRajo PROTI KODEKSI

Chicago, Ill. — Tukajnska unija natakarjev je v nedeljo izrazila svoj protest proti NRA kodeksu za restavrantne in hoteli, ki sta stopila v veljavno v ponedeljek. Kakor se je izrazil neki uradnik unije, ne bo po dolici kodeksa uslužbenstvo po restavrantih dobivalo večjo plačo kakor šest do sedem dolarjev na teden. Njih zahteva pa je, da se plača, kakor tudi delovne razmere postavijo na isto podlagu, kakor so bile pred letom 1929, namreč, da znaša delo na teden po 48 ur in najmanjša mesečna plača mora biti \$60, od katere se ne sme nič odtegniti za obede in uniforme. Ako se ne bodo nekatere določbe v kodeksih izpremenile, grozi unija s stavko.

## CARINSKO VPRAŠANJE

Predsednik bo v posebni spomenici zahteval, da sme sklepati zakonite pogodbe z drugimi državami.

Washington, D. C. — Dolgo odlašana zadeva glede ureditve carinskega vprašanja se bo v kratkem pričela obravnavati. Predsednik Roosevelt je namreč pripravljen, da pošlje tozadovne spomenico kongresu tekom par dni. In v tej spomenici, kakor se doznavata, namerava apelirati na kongres, da tako oblast za se, kaščene kongres še ni dal nobenemu predsedniku. Želi namreč, da se njemu prepusti polna moč, da bo sam uredil carinsko vprašanje.

Kar predsednik želi, je oblast, da bo lahko stopil v medsebojna pogajanja z drugimi državami glede trgovskih pogodb in da bo do te pogodb, ki jih bo on sklenil, imel tudi zakonito moč. Zakon sicer tudi zdaj dovoljuje predsedniku, da sklepa pogodbe, vendar pa so to odvisne od odbitve obeh zbornic.

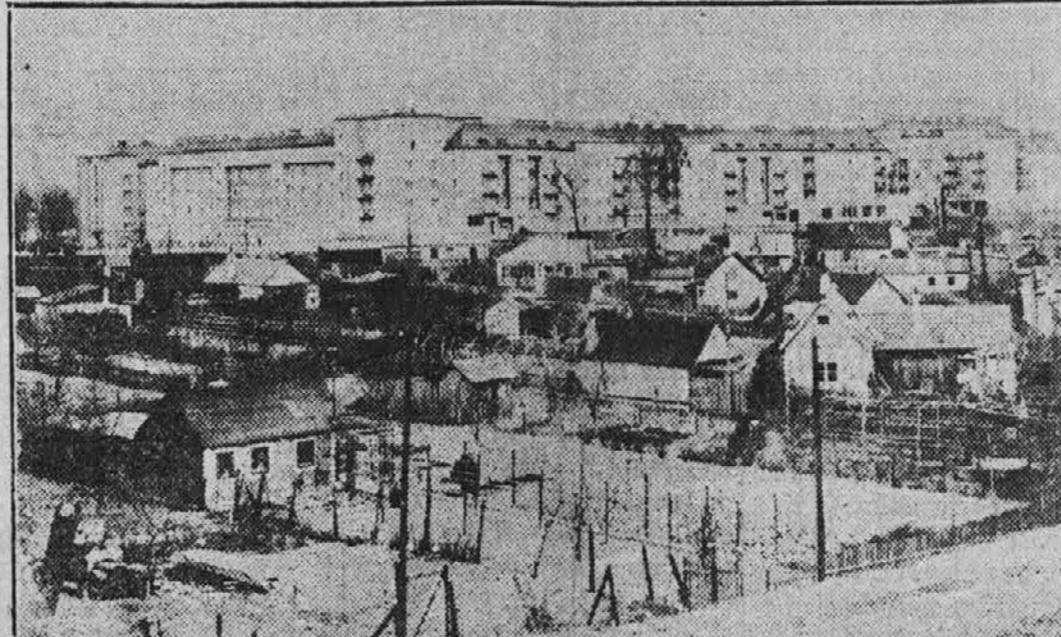
Kako moč bo zahteval predsednik ob Kongresu, se bo videlo še, ko bo postal tozadovne spomenico. Že več mesecov študira to vprašanje in spomenica je bila že sestavljena. Nameraval je predsednik, da pri zadnjem zasedanju, da zahteva to oblast za se, vendar pa je tedaj videl, da bo to vzbudilo tak boj v Kongresu, da bi utegnil propasti s svojo zahtavo in jo je zato raje odložil.

V ponedeljek je pa predsednik poslal Kongresu drugo spomenico, v kateri je zahteval, naj Kongres določi posebno komisijo, ki bo imela kontrolo nad občavnimi sredstvi, namreč nad radio in brzjavom. V spomenici je omenjal, da se točasno že vodi kontrola nad drugima dvema panogama ljudskih naprav, namreč nad transportacijami in nad podjetji, ki proizvajajo električno silo. Brez take specijalne kontrole so zdaj samo še komunikacijska sredstva.

REV. ČERNE BOLAN

Preč. g. Jakob Černe, slovenski župnik iz Sheboygan, Wis., in častni predsednik "Amer. Slovence", je bil, kakor se poroča, prepeljan te dni v Sacred Heart Sanatorij v Milwaukee, Wis., kjer se zdravi. Stanje se mu, kakor poročajo, izboljšuje in bo zmožen v prihodnjih par tednih za potovanje v staro domovino, kamor se bo podal v svrhu zdravljenja in na daljši oddih, da si pokrepča v utrdi zdravje na svezem gorenjskem zraku, nakar se zopet zdrav vrne nazaj v svoj ljubljeni Sheboygan, kateremu je dal svoja najboljša leta in mu udahnil vse ono slovensko življenje, ki ga je opažati tamkaj. Blagemu gospodu želimo čim hitrejšega okrevanja! Vsi številni prijatelji pa se ga spominjamjo v molitvah!

## DELAVSKE HIŠE NA DUNAJU BILE SREDIŠČE BOJEV



Ena delavskih hiš na Dunaju, katere je dala zgraditi bivša socijalistična mestna uprava in ki so v zadnjih bojih služile socijalistom kot nekake trdnjave, iz katerih so odbijali napade vojašta. Večina teh hiš je bila občutno poškodovana.

## AKTIVNOST KOMUNISTOV

Poročila o komunistični propagandi na vzhodu.

New York, N. Y. — Kakor govore poročila policijskih in drugih oblasti, se je aktivnost komunističnih agentov v vzhodnih državah znatno oživila, od kar je Amerika priznala Sovjetsko Rusijo. V pogodbi z Rusijo se sicer Sovjetska vlada obvezuje, da ne bo dovolila svojim agentom propagande v Ameriki, vendar pa se komunistična internacionala v Moskvi ne oziroma na to vladno obvezo in na svojo roko vodi propaganda.

## VLJUDNA BANDITA

Chicago, Ill. — Pred vhodom v njegovo stanovanje sta dva bandita v nedeljo zvečer ustavila zdravnika dr. I. Perlmana, 5156 Wolfram St. in mu vzela \$20, ki jih je imel pri sebi. Da bi dobila še večji plen, sta odšla z njim v njegovo stanovanje.

Tam je bila še pokoncu zdravnika žena z dveletno hčerkjo in bandita sta se vljudno opravili za svoj čin. "Suha sva," sta dejala, "in sva prisiljena k temu."

## OSEM UBITIH Z AEROPLATNOM

Salt Lake City, Utah. — V gorovju, 20 milj daleč od tukajnjega mesta, so v nedeljo zvečer z nekega aeroplana opazili pod seboj razvaline nekega drugega aeroplana, kateri se je dva dni poprej posrečil in so ga celo čas intenzivno iskali. Posebna ekspedicija, ki je bila odpeljana na kraj nesreče, je našla osem mrtvih trupel, tri piloti in pet potnikov. Med posrečencimi je bila tudi ena ženska, natakarica na aeroplantu. Letalo je bilo namenjeno od tukaj v Cheyenne, Wyo. Med potjo je pilot bržkone zadel ob rob kake gore, kar je povzročilo katastrofo.

UMOR IZ LJUBEZNI

Mexico City, Mehika. — S petimi strelji iz samokresa je v nedeljo David Montekio umoril svojo ženo, po rodnu Amerikanico. Mož se je na policiji izrazil, da je ubil svojo ženo zato, ker jo je preveč ljubil.

## KRIŽEM SVETA VELIKANSKO ZRCALO

— Quebec, Kanada. — Koncem zadnjega tedna je bil ves promet skoraj ukinjen vsled silovitih sneženih viharjev. Vlaki so imeli več kot celi dan zamude. Ponekod so zamečili do 30 čevljev visoki.

— Istanbul, Turčija. — V nekem vozu cestne železnice so v nedeljo našli potno torbico, v kateri so bile štiri bombe. Policej je aretirala več oseb. Domneva pa se, da so bile bombe namenjene bolj za kako privatno maščevanje in ne za politično zaroto.

— Washington, D. C. — Po izjavi predsednika ameriške delavske federacije, Wm. Greene, se je število brezposelnih tekmo januarja zvišalo. Podvaril je, da prej ne bo izboljšanja, dokler se znatno ne znižajo delovne ure, plače pa zvajo.

— UPOR NA ANGLEŠKI BOJNI LADJI

London, Anglija. — Na križarki Canberra, ki je prideljena avstralskemu eskadronu, je v nedeljo izbruhnil upor med mostom. Kakor govore poročila, se je moštvo že dalje časa pritoževalo nad slabno hrano in pretežkim delom. Avstralski minister za obrambo se je izrazil, da bo smatral ta dogodek samo kot komunistično propagando, dokler ne bo prejel uradnih obvestil o celi zadevi.

— ZLATA VREDEN PES

Chicago, Ill. — Jack Kresman, 1470 Sherwood terr., se ima svojemu policijskemu psu zahvaliti, da sedi bandit, ki ga je v nedeljo zvečer napadel v kleti hiše, v ječi. Napadalec je bil 18 letni Jerry Myles, 726 So. State st., kateri je šel z revolverjem v ruci nad Kresmanom, ki je imel kot oskrbnik hiše opraviti v klesti. Pes pa neprtičakovano skočil na napadalca in ga podre na tla ter ga drži toliko časa, da je došla policija. Ko je policija spravljala bandita v policijski voz, se je ta nekako izmuznil in pobegnil bi bil, da ni pes zopet nastopil in ponovno podrl na tla bežečega bandita.

— Lep zasluzek vam nudi kampanja "Amer. Slovenca"!

## Iz Jugoslavije.

OGENJ NA GRADU VELEPOSESTNIKA WINDISCH-GRAETZA V KONJICAH JE UNIČIL DRAGOCENO KNJIŽNICO. — TRAGIČNA NESREČA SLOVENSKEGA MORNARIŠKEGA ČASTNIKA. — DRUGE NEZGODE IN NESREČE.

Velika škoda po požaru

Konjice, 7. februar. — V pondeljek zjutraj ob 3. je zbudila v Gaberju pri Celju 49-letna tržaška ženska Josipina Einsiedler, rošnje gasilne čete. V gradu velenjega vodnika državnega podpredstnika dr. Hugo Windisch-Graetza v ognju in se je posredno podstršno okno na grätzu je v najlepši sobani, v zadnjem strani hiše, na streho, po kateri sta bila dragocena rodbinska knjižnica in rodbinski arhiv, nastal ogenj v steni, skozi katere drži kamin. Tleti je moralno že več ur, ker je bila vsa oprema sobe ob prihodu gasilcev v ognju in se je posredno gradu valil gost dim. Vrli gasilci so z razkopavanjem tleh in delno že gorečih predmetov omejili ogenj na to sobo. Vodo so morali zelo previdno uporabljati, da ne bi nastala prevelika škoda v krasnih sobah, po katerih so bile napeljane cevi. — Unitečna dragocena rodbinska knjižnica in rodbinski arhiv, a razstavinske oljnate slike so po veliki večini poškodovane. Požar je tudi dragocena oprema v tej sobani. Škoda znaša, kolikor se da površno ugotoviti, mnogo nad 100.000 Din. Požarovalci gasilski četi gre po hovoh, da se je ogenj udušil in omejil pravočasno.

— Nevarna kupčija

Iz Dobove poročajo, da se je koncem januarja pojavit v obmejnih krajih italijanski konjski trgovci, ki je med svoje nakupovalce razdelil večje število dinarskih tisočakov, za nakup konj, ki naj bi se izvozili v Italijo. Tak nakupovalec je bil tudi Ivan Turšič iz Rakeka, ki je na zagrebškem sejmu kupil od nekega Blažinceta iz Rigoncev par lepo rejenih konj za 5000 Din. Blažinč je s tem denarjem kupil drugi par konj. Kmalu se je izkazalo, da so bili tisočinarski bankovci ponarejeni in le hitremu nastopu oblastev se je zahvaliti, da so bili konji vrjeni lastniku predno prispeti do meje.

— Svedrovci

V Balantovu gostilno v Škofiji Loka so neke noči vdrli neznaní svedrovci, ki so izpraznili blagajno in si privočili še več drugih gospodinjstev. V avtobusu je bilo 20 oseb in je pot do Kastel-Štafelič potekla v polnem redu. Blizu Divulja, je Šofer Mirko Perša, doma iz Ptuj, skušal zavoziti mimo velikega kupa gramoza, ki je zastavil cesto. Pri naglem okretru se je avto prevrnih in ko so mornarji in častniki skakali skozi okna, je nenadno nastala strohovita eksplozija, ki je popolnoma raznesla avtobus. Potnike, ki še niso utegnili poskakati iz nesrečnega vozila, je pa razmetalo na vse strani. Do eksplozije je prišlo vsled tega, ker se je tedaj, ko se je avtobus prevrnih, različno okrog 60 l. gasolina, ki se je odiskal iz motorja vnel. Močna eksplozija je se slisala daleč na okoli, tudi plamen se je videl na daleč in tako je prišla pomoč iz Divulj primeroma hitro. Prišlo je nekaj mornarjev in zdravnika major Dr. Bizjak in kmalu za tem vojaški zdravnik iz Splita. Zdravniki so takoj ugotovili smrt poročnika Bojana Ahlina iz Ljubljane, ki je imel razbito glavo in so plamen se je objemali njegovo truplo. Tudi Šofer Mirko Perša, je bil strašne opekljene, katerih je drugi dan v splitski bolnici podlegel. Nevarne ranjene je še več častnikov in med njimi tudi narednik-strojnik Josip Perhaj, slovenski rojak.

— Ahlin je bil star šele 24 let, Šofer Perša pa komaj 21 let in bi se bil moral čez nekaj tednov vrniti od vojakov.

— Smrtna kosa

V samostanu č. šolskih sester v Mariboru je umrla s. Gerarda Horvat, v starosti 59 let. — V Ormožu je umrla Marija Gomzu,

ugledna posestnica stará 67 let.

— Na Okopih pri Celju je umrl Jurij Čokelec, oskrbnik star 69 let.

— S cepinom ga je

27-letni kočarjevega sina Jožeta Gluka iz Kokarja pri Celju je sosed udaril tako močno s cepinom po kolenu, da je ta moral v bolnico. Nesreča se je dogodila pri spravljanju hlodov.

— Nezgoda

Med mnogimi navdušenimi ljubljanskimi sportniki se je počasno na smuško igrišče pod Sv. Katarino tudi Franc Trnovec, služba Miklavčeve trgovine, ki si je po nesrečnem naključju zlomil obe nogi.

— Smrtna nesreča

Delavec Ivan Petričan, je bil zaposlen v opeckarni v Puconci v Slov. Krajini. Ko je kopal ilovico, se je velika plast podsula in ga pod seboj pokopal.

— Lovski junak

Na planini Kozjak v Dalmaciji so organizirali velik lov na volkovce. Na lov

**AMERIKANSKI SLOVENEC**

The first and the Oldest Slovene  
Newspaper in America.

Established 1891.

Issued every day, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Established 1891.

Published by:  
EDINOST PUBLISHING CO.Address of publication office:  
1849 W. Cermak Rd., Chicago  
Phone: CANAL 5544

Subscription:

Naročnina:	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četrt leta	1.75	For three months	1.75

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti dostopani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.



Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

**Malo razgleda**

I.

Očvidno je, da svet postaja čedalje bolj nemiren. Zadnji dogodki v Franciji in Avstriji sta točni sliki svetovnega nemira in splošne nezadovoljnosti med ljudstvi na svetu.

Vsi ti pojavi nezadovoljstva med masami po raznih državah so nekakši izroki, ki se pojavljajo vsled slabih gospodarskih razmer, v katerih postaja ogrožen obstanek raznih slojev političnih skupin itd.

Mi smo že večkrat povdarjali in navajali, da je ravno gospodarstvo tisti kamen spotike, pri katerem se začne vzroki vseh političnih sporov na svetu. Dokler ni v kaki deželi ali državi ogroženo gospodarstvo, tam ni najti povoda, ne vzroka za mednarodne prepire in vojne. Je kakor v domači družinski hiši. Dokler ima družina dobre dohodke, da si lahko nabavlja vse, kar rabi za svoj obstanek in svoje življenje, toliko časa je mir in zadovoljstvo, če kaj drugega izvanrednega ne zmesa glav članom takih družin. Ko pa padejo dohodki in ni na razpolago virov za vse, kar si poželijo, se kaj rad začne preprijeti. Padati začno očitovanja enega proti drugemu in razpoloženje za preprijeti je kaj ugodno.

Splešna svetovna kriza, ki je zlobni otrok svetovne vojne, je povzročila gospodarsko krizo vsem državam. Kamorkoli kdo pogleda, v katerokoli državo, vseposvud se borijo vlade z gospodarskimi krizami. V vsaki državi je najhujše vsako leto izvravni budget — državni proračun — to je, da država naredi za leto dni v naprej proračun, koliko bo potrošila za svoje upravne stroške, za vzdrževanje armade, mornarice in drugih zadev, ki spadajo v njeno področje. Na eni strani državne zbirnice in vlade sestavljajo račune za budget, na drugi strani pa računajo, kje bodo dobili denar za izvedbo proračuna. Nastavljajo davke na to in ono, in ker so običajno državni stroški od leta do leta večji, državne zbirnice nastavljajo nove davke, stare pa povišujejo. Državljani, ki tvorijo davkopalcevcev, so pri vsakem povišanju prizadeti, ker ti so, ki morajo polniti nikdar polno državno korito, iz katerega se črpa za vse državne izdatke. Zato je tudi vedno čuti po vseh državah večno pritožbe proti vedno višjim in višjim davkom.

Slabe razmere, slabi trgi, to je nizke cene blagu in pridelkov, nizke plače, vse to slab gospodarsko moč davkopalcevcev. Češčkat jih dovedo v tako krizo, iz katere ni izhoda. Ko odpove moč davkopalcevcev, je v zadregi država, in njeni dolžnost je, da stori kar more za gospodarsko izboljšanje svojih prebivalcev s tem, da na gotove mogoče načine pospešuje lastno trgovino, izvoz, ter na drugi strani ščiti domačo producijo. Navadno je tako, kdor hoče kovati dobiček — katerega hoče navadno vsak, — mora paziti, da prada več, da izkupi več, kakor pa zakupi. To se pravi, dohodki morajo biti višji od izdatkov. Drugače ni preostanka, ni dobička. Takega dobička in take trgovine si pa želi na svetu vsak narod, vsaka država in vsaka država. Zdrava pamet pa uči, da vsi ljudje na svetu ne morejo nikdar delati dobička, pač pa trgovino vedno hrizi tako, kar danes eden dobi, mora jutri drugemu dati naprej. Kjer pa pride ta red iz tira in začno n. pr. v eni deželi špekulirati za večjim dobičkom na škodo druge dežele, se posledice kaj kmalu čutijo. Na eni strani je napredovanje, na

drugi nazadovanje in na slednji nastaja užaljenje in zavist. Tu pa pridemo do točke, kjer se začne sovražno gospodarsko ribanje med deželami in državami.

Najznačilnejša slika takega ravnanja med državami in narodi se kaže baš v sedanjih povojnih letih. Svetovna vojna je povzročila s svojim štiri letnim divjanjem in uničevanjem velikanske dolgove vsem državam. Vse države ječijo pod silno pezo vojnih dolgov. Vsi bi se jih radi iznebili, toda kako? Države pospešujejo svoje trgovine, svoje industrije, toda kaj, kobi rada vsaka dežela le več prodala, kakor kupila! Ti načrti pa ne gredo skupaj, ne soglašajo, pač pa so ti načrti ravno radi tega sovražnega značaja ene države do druge. In kam vodi to gospodarsko ribanje?

(Dalje prih.)

**ROCKSPRINGŠKE NOVICE**  
Rock Springs, Wyo.

Predpust je minil. Prav mirno je šel mimo. Dasi je bilo cel čas prav lepo in toplo, se je samo en par toliko ogrel, da je sprejel zakonske pravice in dolžnosti. Joe Fenuš, Slovák, in Frances Bider, Slovenka, sta postala mož in žena. Da bi bila vedno srečna!

Izmed raznih prireditev je pač brez dvoma najvažnejša in najlepša bila ona, ki je že tak v navadi pri oltarnem društvu sv. Ane. Gotovo zaslužijo devlave in požrtvovale članice vse priznanje in zahvalo cele naselbine.

Če je bil predpostni čas takih, bo pa letos post bolj glamur kot druga leta. Imeli bomo sv. misijon skozi dva tedna. — Fara je že tako mnogojezična, da ne zadostuje več samo en jezik. Za tak misijon, mislim, da ni bolj zmožnega duhovnika po celi Ameriki kot je ravni Father Oman, ki obvlada oba jezika. Zato se lahko srečne štejemo, da smo končno vendar mogli dobiti njega, ki nam bo učitelj in voditelj tekom dvadestenskega misijona. In potem bo vodil še 40urno pobožnost. Precej težko bo zanj, da zmaga celo delo; pa saj ga poznamo, da je za blagor duš pripravljen žrtvovati sam sebe do skrajne meje. Kako važen in za marsikoga odločilen je že bil misijon, to ve povedati zgodovine vsake fare. Mislim, da ni potreba posameznih dokazov. Ves program in osebna vabila ste dobili povsod na dom. "Ko božji klic zaslišite, sre svojih ne zakrnite!"

Misijon v slovenskem jeziku se prične v nedeljo, 4. marca; v angleškem jeziku pa teden pozneje.

**TO IN ONO IZ SO. CHICAGE**  
So. Chicago, Ill.

Moram se zopet oglašiti, da ne bodo začeli novinarja zopet iskati, kakor se je to zgodilo prednjem teden. Sicer nimam kdo vekaj poročati, a nekaj se je pa le nabralo. Prvo povem, da so "veliki" dnevi za nami, namreč pustni dnevi. Kratek je bil letošnji predpust in v starem kraju so rekli, da kadar je kra-

drugi nazadovanje in na slednji nastaja užaljenje in zavist. Tu pa pridemo do točke, kjer se začne sovražno gospodarsko ribanje med deželami in državami.

Najznačilnejša slika takega ravnanja med državami in narodi se kaže baš v sedanjih povojnih letih. Svetovna vojna je povzročila s svojim štiri letnim divjanjem in uničevanjem velikanske dolgove vsem državam. Vse države ječijo pod silno pezo vojnih dolgov. Vsi bi se jih radi iznebili, toda kako? Države pospešujejo svoje trgovine, svoje industrije, toda kaj, kobi rada vsaka dežela le več prodala, kakor kupila! Ti načrti pa ne gredo skupaj, ne soglašajo, pač pa so ti načrti ravno radi tega sovražnega značaja ene države do druge. In kam vodi to gospodarsko ribanje?

(Dalje prih.)

Oče, ti pokaži svojemu sinu pot, maconki, še neraziskani, se reči kateri naj hodi, ne pa da bi ti za sinom stopali. Zato ob prihodnjem sprejemu več katoliških mož v društvo Najs. Imena. — Jako lepo je bilo v soboto večer, ko se je cela cerkev posvetila Mariji. Najprej so otroci stoje izmobilili z dvignjeno roko molitev in prisego Mariji, za njimi pa odstrali in ti kleče. Marsikom je ob tej priložnosti zaigrala solza v očeh, kar gotovo tudi ne bo brez uspeha. — V nedeljo pripravi sv. maši je s prav malo izmobilila celo cerkev pristopila k obhajilni mizi, kar je bilo še zlasti lepo. Zvečer v nedeljo je bila sklepna pobožnost in tedaj je bilo v cerkvi še največ ljudi. Lepa je bila zaključna procesija po cerkvi. — Koliko nam je, oziroma nam bo ta misijon koristil, bo pokazala prihodnost.

Vreme je pri nas tako, tako. Sv. Matija je menda pozabil na svojo dolžnost, katero so mu dali pratikarji, ki je namreč ta, da bi moral razbijati led, če ga je kaj, če ga pa ni, bi ga moral delati. Letos se je malo zmotil. Leda in snega in mraza imamo dovolj in na sam dan sv. Matije je bilo še skoraj najbolj mrzlo, enako tudi drugi dan. Upamo pa, da bo morda sv. Matija vseeno načrival svoje nad ledom in mrazom, čeprav nekoliko kasneje.

Mr. Lovrenc Samotoren, o katerem je bilo zadnji teden na kratko objavljeno, da se je moral nenadom podvreči operaciji, je zopet srečno doma iz bolnice in mu gre hitro na boljše. Je bilo pa precej nevarno in smo se že bali zanj. Sedaj je hvala Bogu zopet dobro in upamo, da bo še boljše, kar mu vsi želimo.

Še nekaj moram omeniti in sicer to, da bo v nedeljo, 4. marca v naši cerkveni dvorani znana igra card in buncu party. Priredijo jo člani dr. Najs. Imena Jr. Vsi člani omenjenega društva, starejši in mlajši, so prešeni, če jim je le mogoče, da prinesej v petek 2. marca zvečer po pobožnosti sv. križevega pota, kako nagrado (praz) za omenjeni card in buncu party, v cerkveno dvorano. Farani in faranke in vsi, ste pa prav lepo povabljeni, da se v nedeljo zvečer ob 7:30 znajdete v cerkveni dvorani, da se z igro nekoliko pozabavate in če boste kaj dobro igrali, tudi kaj koristnega domov prinesete. Igra vas stane samo 25c. Kar boste dobili bo pa govorovo vredno še enkrat toliko. To je na svidenje.

Novinar.

**ARETACIJE NA DEBLO**

Chicago, Ill. — Pretekli torek je policija v tem mestu izvršila nad 2500 arretacij na avtomobilisti, ki si še niso oskrbeli licenčnih tablic za leto 1934. Tazdenavnja kampanja se je nadaljevala še v sredo. Aretirani morajo plačati \$20 varščine, na kar so izpuščeni. Ako pa ne bodo do tozdenavnja sodnega zasliševanja dobili nove licence, jih čaka kaznen.

**DUNAJSKIE ŽRTVE POKOJUJE PONOČI**

Dunaj, Avstrija. — Med tem, ko so bili v torek policisti in vojaki, ki so padli v zadnjih bojih na Dunaju, pokopani z vsemi vojaškimi slovesnostmi in častmi, se je pa nasprotno pokop padlih žrtv iz vrst socialistov vršil ponocni. Ker se vladu boji, da bi pri teh pogrebih ne prišlo do ponovnih izgrefov, je poleg tega odredila, da jim ne sme prisostvovati nikče drugi, kakor le ožji sorodniki pokojnih.

"Dokler imamo svoj list, smo močni in druge narodnosti nas norajo spoštovati, češ, ti-le Slovenci pa res niso kar tako. Svoj list imajo. Čast jim!" — Rev. J. Černe.

Sigurnost. — Založnik: Kako morete s tako gotovostjo opisovati Tibet, ko pa niste bili še nikoli tam?

Pisatelj: Ker sem prepričan, da tudi še noben čitatelj ni bil tam.

Sirite Amer. Slovenca!



Zadnja volja. — Ženin: Hočem, da se bo vrnila poroka v franciškanski cerkvi, hočem, da bo slovesno kosilo v "Zvezdi", hočem, da se k poroki povabijo le najbližji sorodniki, hočem odpotovati po poroki zjutraj ob šesti uri, hočem... Bodoča tašča (ga prekine): Strašno mnogo zahtev imate, gospod.

Nevesta (bolj potihoma materi): Kar pusti mu še danes njegov "hočem", saj je to njezina zadnja volja...

Priporoča se izprememba. — Zdravnik mi je prepovedal potovati z možem, Zadnje čase je moj mož zelo nervozan.

— Pa si vzemi drugega.

— Zdravnika ali moža?

Cudno. — Moja nova obleka je čudovita. Volna za njo je iz Avstralije, angleški trgovci so jo prodali, na Češkem je bilo narejeno blago, v našem mestu pa obleka iz njega.

— Jaz ne vidim na tem nič cudnega.

— Čudno je, da se lahko toliko ljudi prezivlja z delom, ki še ni plačano.

Vredno je. — Slišal sem, da imas na vrtu tudi čebele. Ali je vredno rediti jih?

— Seveda je, letos sta me obiskala samo dva znanca.

Moda. — Križ božji, kaj se je pa zgodilo, ženica? Zakaj imas na ušesu obliž?

— Obliž? To vendar ni obliž, temveč moj novi klobuk.

Otroška logika. — Mati: Zapomni si, porednež, da dobiš mati in siv las vedno, kadar se mora jeziti na otroka.

Mihec: Kako to, mamica, naša babica ima vse lase sive, a ti si njen edini otrok.

Plitvo jezero. — Tujec se je ustavil ob jezeru v neki dolini ter je vprašal tamošnjega seljaka, ali ve, kako je jezero globoko. — Ne vem, — mu je odgovoril. — Lahko pa sami vide, da sega voda racam in gosem komaj do trebuh.

V šoli. — Učitelj: Povej mi, Mihec, kdaj se prične leto?

— Po mojem mnenju se bo kmalu začelo, ker hoče imeti mamica od papana letni klobuk.

Sigurnost. — Založnik: Kako morete s tako gotovostjo opisovati Tibet, ko pa niste bili še nikoli tam?

Pisatelj: Ker sem prepričan, da tudi še noben čitatelj ni bil tam.

**TARZAN V NOTRANJOSTI ZEMLJE**

(14)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

<div data

# Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO.

Naslov in imenik glavnih uradnikov.

## UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Anton Kochavar, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.  
 Podpredsednik: Geo. J. Miroslavich, 3724 Williams St., Denver, Colo.  
 Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington St., Denver, Colo.  
 Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn St., Denver, Colo.  
 Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedecor, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

## NADZORNÍ ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochavar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.  
 2. nadzornica: Mary Grum, 4494 Washington St., Denver, Colo.  
 3. nadzornik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.

## POROTNI ODBOR:

Predsednik: Frank Primozich, 1927 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.  
 2. porotnica: Johana V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, Ohio.  
 3. porotnik: Joe Lipersick, Jr., Rockvale, Colo.  
 4. porotnik: Anton Rupar, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.  
 5. porotnik: Dan Radovich, 179 N. Main, Midvale, Utah.

## URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavno tajnik, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prosim je za spremembo v odrasli oddelki, spremembe zavarovalnine, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovaniom, kateri tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priklopijo. Kdo želi postati član Zveze, naj se oglasti pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zadostuje osem, oseb. Glede ustanovitev, novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebné listine.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

## CELOKUPNEMU ČLANSTVU ZAP. SLOV. ZVEZE!

Denver, Colo.

Glavni odbor ZSZ. je na svoji letni seji dne 27. januarja 1934 vzel v pretres bodočnost naše Zveze. Po pregledu Zvezinih knjig in premoženja se vidi, da Zveza lepo napreduje v finančnem stanju; po izjavi gl. tajnika smo pa nazadovali v članstvu. Zato je glavni odbor sklenil, da se priredi kampanja za pridobitev novih članov v odrasli, kakor tudi v mladinski oddelki. Kampanja se začne s 1. februarjem in se konča 1. avgusta 1934. Za vsakega novo pristoplega člana odprastlega oddelka bo Zveza plačala \$3.00 nagrade in za vsakega člana mladinskega oddelka pa 75c nagrade in tisti član, kateri pridobi člana ali člane za pristop v društvo, mora plačati zdravniško preiskavo za take nove člane. Člani ZSZ. ste proseni, da greste takoj na delo v tej kampanji in glejte, da pridobite kar največ novih članov, posebno pa glejte, da pridobite kar največ mladih članov posebno, še v mladinski oddelki, društvo, katero bo pridobilo največ članov, bo dobiti še posebno nagrado \$10.00 za vsak oddelek. Društvo, katero dobi največ članov v odrasli oddelki, dobi \$10.00; društvo, katero dobi največ v mladinski oddelki \$10.00. Torej na delo in pokažite, da tudi ZSZ. lahko pridobi nove člane; glejte pa, da boste pridobili le zdrave in ne take, kateri gledajo, kako bi izkoristili to priliko samo za sebe. Pri ZSZ. se lahko vsak zavaruje na štiri razne zavarovalnine, katero si hoče izbrati. (Glej pravila točka 191, strani 62, 63, 64, 65 in 66.) Za vse druge podatke se pa obrnite na gl. tajnika. — Za večjo in močnejšo ZSZ. ostajam Vaš

Anton Kochavar, predsednik.

## JUVENILE DEPARTMENT.

The future of our Association.

It is the sincere wish of this organization that our entire membership cooperate to the fullest extent in developing our Juvenile Department to the point of making it one of the best in the country. It is our aim to make a substantial increase in juvenile membership and endeavor to organize Juvenile Branches in each city where there is an Adult Lodge established. We are all set to successfully put over this idea as soon as possible. We mean business to encourage, foster and develop our juvenile department. The Supreme Officers and Delegates at the last Convention promised to diligently work to this end as soon as they returned to their respective cities. It is expected that this will be done and that the officers and members of each lodge will get behind this movement with an enthusiastic, fraternal spirit.

Those of us who have the responsibility of the Juvenile Department can accomplish nothing without the assistance, cooperation and good-will of all the members in the Association. We, therefore, urge and call upon each of you to make a special effort to secure more juvenile members and give your wholehearted support toward establishing a successful juvenile branch. Our active and devoted work in this respect will not only insure a success for the future of our Juvenile Department, but will cause a steady growth and advancement for our beloved Association.

The following extracts from our By-laws, with additional information, will serve to somewhat enlighten you on this important subject.

The Juvenile Department of the WSA. shall be open to children who have passed the age of one and have not reached the age of eighteen years. Application for membership shall be made by some adult person related to or interested in the welfare of the child. Such applicant does not have to have a parent in the Association in order to join.

The admission fee at present is not collected and the regular monthly assessment is only 15c per month. The death benefits shall be according to the age of the insured at the time of members death and ranges from \$34.00 do \$450.00. The reserve value of this Juvenile Certificate shall be according to the scale in Section 18 of the Juvenile By-laws.

The WSA. shall also issue other forms of insurance of said juvenile member and upon such terms and conditions as shall be authorized by the Supreme Board and as shall be permitted under the laws of the several states in which the Association is doing business. In this case the rates will be according to form of insurance taken.

Any member of the Juvenile Department may transfer into the Adult Department as soon as he attains the age of 16 years, and must within 30 days before his or her 18th birthday file an application at the current rate of assessment for the adult membership at the age of 18, provided, that such juvenile requesting to be insured for more than \$500.00 death ben-

efit must be in good health and must first pass the regular medical examination and be recommended by the examining physician.

## Juvenile Branches

Each subordinate lodge may have a Juvenile Branch. Two or more lodges in any community may unite, at their option, and form one common Juvenile Branch. Each Juvenile Branch shall have the power to conduct its own affairs, and elect officers for such purpose, subject, however, to the absolute supervision and control by the lodge, or lodges of which it is a branch. The Supreme Juvenile Supervisor shall have the right to institute a plan or system of operation of the Branches, a Ritual and separate rules and instructions in order to extend and further the work of the Juvenile Dept., all of which must be approved by the Supreme Board.

Each lodge must elect a juvenile supervisor whose duties shall be to enroll as many new juvenile members as possible and endeavor to organize a juvenile branch. He shall supervise the meeting and affairs of the branch, collect dues and instruct the branch in the manner of conducting its business. He shall make a report to his lodge on the work and progress of the branch at least every three months, submitting his books for audit to the lodge Board of trustees. He shall perform such work as shall be suggested or directed by the Supreme Juvenile Supervisor.

The advantages and possibilities of the value of a large juvenile membership, divided into branches, cannot be overestimated. It is therefore evident that our Association should feature juvenile insurance, urging local lodges to emphasize the value of life insurance protection for children, and the experience and training gained in the juvenile branches; fitting the children of today to become valuable future adult members and leaders in the work of the WSA.

Our different forms of insurance, and many other benefits, safeguard loved ones in the home, and assure them of protection and comfort when the final messenger enters to break the family chain. Every member of the family should have WSA. protection and we must strive to enlist whole families for membership. Our future, however, lies in the Juvenile Department, — we realize that,—we are awakened to the fact and we shall spare no time, effort or expense to build this department to where it is bound to bring and perpetuate success in future years. We are looking forward to the loyal support of each and every member.

## Juvenile Department Campaign

To all the new juvenile branches organized before Aug. 1st, the Association will present \$10.00 to help buy supplies and start their treasury.

During the present membership campaign, which closes on August 1, no initiation fee will be collected and each member will receive 75c for every new juvenile member secured and accepted. The medical examination is to be paid from this amount and the remainder goes to the proposer of the applicant. A special prize of \$10.00 will be awarded to the adult lodge, or juvenile branch, that secures the most new juvenile members by the close of this campaign.

This office is prepared and glad to assist in any problems concerning the Juvenile Dept. You are welcome to ask for any information, suggestions, aid and all such things as often as necessary, and you may correspond either in the American or Slovene language. May we please have a favorable and satisfying response to this call for a bigger and better Juvenile Department? Thank you!—Fraternally yours,

Geo. J. Miroslavich, Sup. Juvenile Supervisor,  
3724 Williams St., Denver, Colo.

## Dopisi lokalnih društev

## NAZNAJENO ČLANSTVU DR. ST. 9 Z.S.Z.

Canon City, Colo.

Članstvu našega društva se naznana, da se je na redni društveni seji dne 11. februarja sklenilo, da se morajo vsi člani in članice udeležiti prihodnje društvene seje dne 11. marca ob 4. uri popoldne v navadnih prostorih. Seja bo torek ob 4. uri popoldne, in ne ob 1 uri popoldne, kakor običajno. To pa radi tega, ker bomo imeli nekaj izvanrednega, kar pa ne bom tukaj omenjal. Vsak naj pride na sejo in tam bo videl, kaj bo. — Torej vsi na sejo v nedeljo 11. marca ob 4. uri popoldan. — Bratski pozdrav.

Anton Dremel, Preds.

## OD DRUŠTVA SLOVAN ST. 3 Z.S.Z.

Pueblo, Colo.

Zalostno novico imam poročati, da nam je namreč iz naše naselbine oziroma iz dr. Pueblo Boosters, iztrgala smrt dobro in delavno članico Mary Jenko. Meseca decembra je bila na seji izvoljena za predsednico in meseca januarja je prevzela svoj urad. S prvo sejo je pokazala svoje zmožnosti in je bila pripravljena za vsako delo. Nobena stvar se ji ni zdela pretežka. Bila je vedno vesela in do vsakega priljudna, pa je bila že v dobi svojih 16 let naenkrat poklicana iz doline solz in trpljenja, spoščovana od starih in mladih. To pa radi svoje poštenega življenja, ki naj bo nam vsem v zgled, tako po svojem življenju, kakor tudi po poslali otroka k vratom, da mi

pove, da ni nikogar doma. Nešreča ne bo trkala in če bo zaprta, bo vseeno prišla v hišo. Prisla bo, ko se je boste najmanj nadejali in opravila svoje delo proti vaši volji. Poslužite se torej sedaj lepc prilike ki se vam ravno nudi, da za vsak slučaj kake nesreče, zavarujete svoje otrocke. Zapišite jih v mladinski oddelek Zapadne Slovanske Zveze. Potrudite se in nabirajte člane za mladinski oddelek, ker pomnite, da dobite od ZSZ. za vsakega člana 75c ob katerih plačate 25 za zdravniški pregled otroka, vam pa ostane kot nagrada za vsakega člana 50c. Torej, čimveč članov dobite, več bošte zasluzili.

Naj obenem naznam, da se redne seje Pueblo Boosters ne bodo več vršile vsako drugo nedeljo v mesecu, ampak vsako tretjto nedeljo v mesecu ob 2. popoldan. Prihodnja seja bo torek 18. marca in bomo ob tej prilik imeli "Kino" party in še kaj druge zabave.

Dobro se še spominjam zadnje konvencije, ki se je vršila meseca avgusta v Pueblo. Bilo je v petek, ko so skoro vsi delegati in delegatini obljubili, da bodo ustanovili mladinski oddelki. Sedaj je pa že februar, a sta še samo dva izpolnila svoje obljube in ta dva sta M. Popovich v Chicago in Mrs. Mervar v Clevelandu. Njima lahko zaklicem veseli "Zivijo!" Ne vem pa, kaj drugi čakate. Na delo torej, dokler je čas, saj to vendar ni nikako težko delo, nasprotno še veseli bote z mlad oddelkom, kot sem jaz. Za delo in trud se pri tem ne sme gedat, ker čimveč je dela, tem lepši so uspehi. Vzdržite se torej dokler je čas in pogagitajte. S tem, da dobite nove člane in članice, boste obenem naredili svojemu bližnjemu tudi dobro delo. Jaz sem namreč že omenjeno članico Mary Jenko dobil za dr. Pueblo Boosters 6. avgusta 1932. Če bi se jaz tedaj ne potrudil in je pridobil za društvo, bi sedaj ob tem žalostnem slučaju ne bilo njim nič pomagan, tako sem s tem pa le na pravilno delo.

Vsem tistim, ki bodo igrali to poletje bale, se naznana, da pridelo na prihodnjo sejo, da bomo vedeli, kdo bo igral, ker se bomo začeli kmalu učiti. Zato starši, povejte to svojim otro-

ji, da prišlo do zaključka, da se stope in povabi na mlade člane in članice na prvo sejo v nedeljo, 4. marca ob 1. uri popoldan. Na omenjeni seji se bo pojasnilo in razložilo pomen seje in se bo video, se li je ustanoviti mladinsko društvo ali ne. — V upanju, da bo omenjeno članstvo upoštevalo vabilo in gotovo poslalo kar največ mogiče svoje mladine, članov in članice, na to prvo sejo na zgoraj omenjeni dan in dvoranc so brata Antonia Dremela, tam bo za to najbolj hvaležen nadzornik dr. Š. 9.

## ZS ENGLISH SECTION

## TRAIL BLAZERS LODGE NO. 41, W. S. A.

Denver, Colo.

Whoops! what's this? a new deal? Yes a New Deal Carnaval Dance to be given by the Trailblazers Lodge on Saturday, April 7th, 1934 at the Slovenian Hall, 4468 Washington Street. Refreshments reign supreme, noise makers galore and carnaval fun by the barrels full. So boys get your girl friend and girls get your sweetest boy friend. Husbands bring the little wife, and wives pull your hubbys nose out of the newspaper and let's all be there for the New Deal Shuffle.

The Orchestra will play the hottest music in town, just imagine yourself swinging and swaying around the polished maple to the tune of the 'Easter Parade'! Oh boy! as I write this article I can see myself swaying to and fro to the keenest music ever known.

(Continued on page 4.)

## Električni pralniki in gladilniki

Na 14-dnevno  
Prosto Preiskušnjo

Odjemalem

Commonwealth Edison Co.



\* Brez da bi investirali le en cent, lahko rabite v vašem domu pralnik ali gladilnik za dva tedna. Naš strokovnjak Vam bo pokazal, kako se rabi. Potem se odločite, ali želite obdržati ali ne.

## POSEBNI ODPLAČILNI NAČRT

Malo naplačilo takoj

ostalo na Vaš mesečni električni račun

**\$49.00**  
in več

Glavni stan električnih naprav za pralnice. Vsak predmet je dvojno zanjene — od proizvajalca in od Edison Service. Vprašajte za naš Zamenjevalni načrt pri vseh nakupih pralnikov za \$69.50 in več. Knjižica "Care of Clothes" brezplačno.

## COMMONWEALTH EDISON ELECTRIC SHOPS

Downtown — 72 W. Adams St.—132 So. Dearborn St.  
Telephone RANdolph 1200, Local 1219  
456 Broadway  
2615 Milwaukee Ave.  
4321 So. Ashland Ave.  
2350 E. 70th St.  
4833 Irving Park Blvd.  
1112 W. 53rd St.  
4211 W. Madison St.  
2231 So. State St.  
1116 So. Michigan Ave.

FEDERAL COUPONS GIVEN

V prašajte za lahek načrt za obroke. Malo naplačilo, ostalo mesečno z vašim računom za električno. Blago kupljeno na obroke malo dražje.

\*

\*

